

Socialministeriet
Børn
J.nr. 2011-916
alh

16. marts 2011

Høringsnotat

om

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed på det sociale område (Konsekvensændringer på det sociale område som følge af Barnets Reform mv.).

Indledning

Lovforslaget om konsekvensændringer i serviceloven og retssikkerhedsloven som følge af Barnets Reform mv. har i perioden 2. marts 2011 til 16. marts 2011 været i høring og ligget på høringsportalen. Der er kommet 24 høringsvar.

Der er modtaget høringsvar fra følgende parter

BUBL, Advokatrådet, Familiestyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Statsforvaltningerne, Ungdomsringsen, Danske Regioner, Institut for Menneskerettigheder, Børn og Familier, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, FOA - Fag og Arbejde, Dansk Socialrådgiverforening, Børnesagens Fællesråd, ForældreLANDSforeningen, Socialpædagogernes Landsforbund sammen med HK/kommunal, Børns Vilkår, Ankestyrelsen, Børne- og kulturchefforeningen, Børnerådet, Rigsadvokaten, Dansk Psykologforening, Kommunernes Landsforening, Landsforeningen af Opholdssteder og Skole- og Behandlingstilbud, Dansk Sygeplejeråd,

Der er ikke modtaget høringsvar fra følgende parter

3F - Fagligt Fælles Forbund, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Børne- og Ungdomspsykiatrisk Selskab, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Dansk Psykiatrisk Selskab, Danske Handicaporganisationer, Det Centrale handicapråd, Den Danske Dommerforening, Familieplejen Danmark, Foreningen af Danske Døgninstitutioner, Foreningen af ledere for af sundhedsordninger for børn og unge, fagligt selskab for sundhedsplejersker, Foreningen af Socialchefer i Danmark, Foreningen af Statsforvaltningsjurister, Kennedy Centret, Kristelig Fagbevægelse, Kristelig forening for bistand for Børn og Unge, Landsforeningen BOPAM, Landsforeningen af Kvindekrisecentre, Lægeforeningen, Danmarks Lærerforening, Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening, Rigsadvokaten, Red Barnet, Sundhedsstyrelsen, TABUKA, Landsforeningen af ungdomsskoleledere, Ungdommens vel, Rådet for Socialt Udsatte

Indhold

Om lovforslaget

Med satspuljen for 2010 opnåedes der politisk enighed om Barnets Reform, som blandt andet havde til formål at skærpe fokus på børnenes vilkår i lovgivningen vedr. udsatte børn og unge. Loven blev vedtaget 11. juni 2010, og trådte i kraft 1. januar 2011. Det har efterfølgende på enkelte områder vist sig behov for konsekvensændringer.

Forslaget består således primært af enkelte rettelselser af paragrafhenvisninger og lignende redaktionelle justeringer. Ligeledes foretages der også enkelte ændringer, hvor reglerne ændres med det formål, at sikre at lovgivningen er i overensstemmelse med aftalen og intentionerne bag Barnets Reform.

Lovforslagets hovedindhold er følgende:

- En række rent redaktionelle konsekvensændringer i serviceloven, herunder tydeliggørelse af, at kommunernes mulighed for at yde økonomisk støtte til forældrene til iværksættelse af foranstaltninger overfor udsatte børn og unge ikke skulle indskrænkes med Barnets Reform, uanset en ændret formulering af lovgivningen
- Sikring af kommunernes adgang til at afbryde samvær og undlade at oplyse barnets/den unges anbringelsessted specifikt over for netværket, svarende til hvad der gælder i forhold til forældre, da det var intentionen i aftalen og lovgivningen om Barnets Reform, at forældre og netværk skulle sidestilles på dette område
- Sikring af kommunernes mulighed for regulering af barnets samvær med forældre og netværk, hvis en børnefaglig undersøgelse gennemføres uden for hjemmet, således at samvær ikke kun kan afbrydes men også reguleres. Dermed vil samværsreglerne under en undersøgelse svare til samværsreglerne under anbringelse, som det var formålet med Barnets Reform
- Flytning af kompetencen til at udpege pædagogisk-psykologisk sagkyndige i de kommunale børn og unge-udvalg fra statsforvaltningen til kommunalbestyrelsen

Loven foreslås at træde i kraft dagen efter bekendtgørelsen i Lovtidende.

Høringsparternes bemærkninger

Følgende høringsparter har *ingen bemærkninger* haft til lovforslaget:

BUBL, Advokatsamfundet, Familiestyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Ungdomsringen, Institut for Menneskerettigheder, Børn og Familier, FOA - Fag og Arbejde og Dansk Sygeplejeråd.

De øvrige høringsparter bemærkninger til lovforslaget og Socialministeriets kommentarer hertil er samlet under nedenstående overskrifter:

Lov om social service

1. Rettelse af henvisning vedr. kommunens pligt til at udarbejde en individuel plan for støtten til forældrene
2. Børn og unge-udvalgets adgang til at afbryde samvær m.v. over for netværket
3. Kommunens adgang til en lempelig regulering af samvær under en undersøgelse gennemført uden for hjemmet
4. Ændring af utilsigtet udvidelse af klageadgangen for forældre uden forældremyndighed

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område

5. Flytning af kompetencen til at udpege de pædagogisk-psykologisk sagkyndige

Begge

6. Økonomiske og administrative konsekvenser
7. Øvrige bemærkninger

Ad 1. Rettelse af henvisning i § 70, stk. 4, vedr. kommunens pligt til at udarbejde en individuel plan for støtten til forældrene efter § 54, stk. 2 (SEL)

Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre er uenig i denne del af forslaget. De ønsker at ligestille forældrene, samt at tilbud om støtteperson skal gælde for begge forældre, uanset om de har forældremyndighed eller ej. Foreningen foreslår endvidere, at forældrene får tildelt en støtteperson tidligere i sagforløbet.

Kommentar

Ændringen i denne del af lovforslaget berører ikke spørgsmålet om, hvilke rettigheder forældremyndighedsindehavere hhv. forældre uden forældremyndighed har. Der er alene tale om en konsekvensrettelse af paragrafhenvvisningen i § 70, stk. 4, hvor der henvises til lovens § 54, stk. 1, om kommunalbestyrelsens forpligtelse til at udarbejde en individuel plan for støtten til forældrene, udarbejdet under et barns eller en ungs anbringelse uden for hjemmet. Men den forpligtelse fremgår imidlertid af § 54, stk. 2,

og det foreslås derfor at rette henvisningen. Ministeriet har dog noteret sig foreningens generelle anbefalinger til brug for fremtidige overvejelser.

Ad 2. Børn og unge-udvalgets adgang til at afbryde samvær over for netværket, jf. § 71 (SEL)

Socialpædagogernes Landsforbund og HK/Kommunal og Statsforvaltningerne støtter, at der foretages konsekvensændringer, der sidestiller netværkets rettigheder i forhold til samvær med forældrene.

Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre er uenige i denne del af forslaget, da de bl.a. mener, at der kan ligge positive ressourcer for barnet/den unge i netværket, samt at barnet den unge oplever det negativt, når samvær afbrydes. Derfor skal adgangen til at afbryde samværet ikke ændres.

Kommentar

Socialministeriet er enig med Foreningen af Aktive Bedsteforældre i, at der kan ligge gode ressourcer i et barns eller en ungs netværk, som barnet eller den unge skal understøttes i at bruge. Derfor var et af formålene med Barnets Reform også at understøtte barnets eller den unges mulighed for samvær med netværket, hvilket også blev skrevet ind i servicelovens § 71, hvor der efter de tidligere gældende regler alene var fokus på samvær med forældre.

Det er dog ikke hensigtsmæssigt, at netværket har mere lempelige betingelser for samvær, end forældrene har. Men dette var den utilsigtede konsekvens af, at der ikke blev indført adgang i § 71 stk. 3, for børn og unge-udvalget til de samme redskaber til at afbryde forbindelsen eller ikke at oplyse barnets eller den unges anbringelsessted overfor netværket, som der er adgang til at anvende overfor forældrene. Dette bryder også med den sidestilling mellem forældre og netværk i forhold til samvær med børn og unge, der er forudsat i Barnets Reform.

Ad 3. Kommunens adgang til en lempelig regulering af samvær efter § 71 under en undersøgelse gennemført uden for hjemmet efter § 51 (SEL)

Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre udtrykker bekymring for, om børn eller unge bliver overladt til sig selv, hvis kommunen får adgang til at regulere samværet under en undersøgelse gennemført uden for hjemmet.

Kommentar

Afgørelser om samvær skal altid tage udgangspunkt i, hvad der tjener barnet eller den unge bedst. Med denne del af lovforslaget får kommunen udvidet muligheden for mere lempeligt at regulere samværet, når barnet eller den unge opholder sig på en institution eller er indlagt på et sygehus, fordi forældrene ikke ønsker at samarbejde om den børnefaglige undersøgelse, og hvor der er åbenbar risiko for barnets sundhed eller udvikling. Det sikres således, at kommunen har mulighed for at regulere samværet på flere forskellige og mere lempelige måder (og ikke kun som nu mulighed for helt at afbryde samværet), så der kan tilrettelægges præcis den form for samvær, som tjener barnets eller den unges tarv.

Ad 4. Ændring af utilsigtet udvidelse af klageadgangen for forældre uden forældremyndighed i § 167 (SEL)

Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre ønsker, at forældre uden del i forældremyndigheden bibeholder klagemulighederne i den gældende lovgivning.

Kommentar

Den udvidelse i klageadgangen for forældre uden forældremyndighed, der skete i den lovgivning, der udmøntede Barnets Reform, var utilsigtet og ikke i overensstemmelse med intentionerne bag reformen. Det vurderes derfor ikke, at udvidelsen fortsat skal være gældende. Ministeriet fastholder derfor, at klageadgangen for forældre uden for-

ældremyndighed tilbageføres til det omfang, det havde før Barnets Reform trådte i kraft, nemlig over afgørelser om barnets/ den unges behandling, uddannelse, samvær med personer fra netværket m.v. under anbringelsen.

Ad 5. Flytning af kompetencen til at udpege de pædagogisk-psykologisk sagkyndige i § 19 (RSL)

Statsforvaltningerne støtter lovforslagets del om at flytte kompetencen til at udpege pædagogisk-psykologisk sagkyndige fra statsforvaltningerne til kommunerne.

Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Dansk Socialrådgiverforening, Børnesagens Fællesråd, Socialpædagogerne og HK/Kommunal, ForældreLANDSforeningen, Børns Vilkår og LOS fraråder flytningen af udpegningskompetencen fra statsforvaltningerne til kommunerne af hensyn til børn og unges retssikkerhed. Foreningerne understreger betydningen af, at de pædagogisk-psykologisk sagkyndige medlemmer udpeges af en myndighed uden for kommunerne, således at de er uvildige og neutrale medlemmer af de kommunale børn og unge-udvalg. Foreningerne ser bl.a. en risiko for, at hensyn til kommunernes økonomiske prioriteringer, frem for hensynet til barnets bedste, kan komme til at spille en rolle i valget af de pædagogisk-psykologisk sagkyndige og i deres arbejde i udvalget.

KL fraråder også denne del af lovforslaget, da de ønsker at sikre børn og unge-udvalgets uafhængighed af kommunalbestyrelsen. *KL* henviser til et svar fra tidligere socialministers Eva Kjer Hansen fra 2005 vedr. et tidligere lovforslag, hvor hun svarer, at det netop af hensyn til børn og unge-udvalgets uafhængighed er statsforvaltningerne, der skal udpege de pædagogisk-psykologisk sagkyndige. Derudover vurderer *KL*, at flytningen af udpegningskompetencen ikke sparer administration men snarere skaber øget administration, da antallet af arbejdsgivere stiger fra 5 statsforvaltninger til 98 kommuner.

Dansk Psykolog Forening understreger behovet for i lovgivningen at sikre de pædagogisk-psykologisk sagkyndiges uvildighed i forhold til den kommunale sagsbehandling på det sociale område. Foreningen ønsker også, at det skal præciseres i lovgivningen, at de pædagogisk-psykologisk sagkyndige skal være psykologer, hvilket de tidligere har henvendt sig til ministeriet omkring.

Kommentar:

Socialministeriet vurderer, at det fremførte argument om sikring af de pædagogisk-psykologisk sagkyndiges uvildighed, og bredden af de organisationer, herunder *KL* og dermed kommunerne selv, der fremfører det, er meget tungtvejende.

På grundlag af en samlet vurdering foreslås det derfor, at delforslaget udgår ud af lovforslaget.

Ændringen vurderes ikke at have konsekvenser for udpegningen af de pædagogisk-psykologisk sagkyndige, idet den gældende retstilstand opretholdes. Statsforvaltningerne varetager således fortsat opgaven med at udpege de pædagogisk-psykologisk sagkyndige.

Ad 8. Økonomiske og administrative konsekvenser

KL tager forbehold for de kommunaløkonomiske konsekvenser af lovforslaget i henhold til DUT-princippet.

Ad 9. Øvrige bemærkninger

Herudover har Ankestyrelsen, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, ForældreLANDSforeningen, Rigsadvokaten, Socialpædagogerne og HK/Kommunal samt ForældreLANDSforeningen enkelte bemærkninger og ændringsforslag i forhold til Bar-

nets Reform, som dog ikke berører de områder, som dette lovforslag vedrører. Socialministeriet har noteret sig forslagene og bemærkningerne og vil i relevant omfang inddrage dem i kommende lovforslag.